

համար որ մարդս տարի մը նստի գիրք մը կարդալու համար:

Ամէն դար իր գրականութիւնը կը հանէ: Մեր դարուն է արագ, ամբողջ ու հոծ: Շարժումը, հիմայ, կեանքի ամէն ճիւղերուն մէջ զխազարեցնող է: Շտապով և ուղղակի կ'երթան. ինքնաշարժ կառքի մէջ, Յեղուածի ու զգացականութեան քննական իմաստասիրական վէպին մէջն է որ կը պահանջուի հիմայ տիրել տալ ամէն տեսակ մտածութեանց, գունատրեալ ու անապակ խօսուածքի մը ուժով, ներկուռ այնքան՝ մինչև կենաց ամբողջ փուլի մը կամ շրջանի մը երկարածգում տալու աստիճան: Մեր ժամանակէն չէ այլ ևս դասախօսութեանց մէջ երկայնմտութիւնները փորձել. իսկութիւնը կը տրուի համանգամայն, ամբողջ շօշափելի իրականութիւնը ինչ որ կայ տեղաւորուած գիտութեան ու գրականութեան նորագոյն խուզարկութեանց մէջ:

Ունեցած ենք երբէք ժամանակ մը ուր գտնուած ըլլան այսքան բազմութիւն մը գրողներու իմացականութեանց ու տաղանդներու ամէն դասակարգերուն մէջ: Հասարակութիւնը պէտք է մանաւանդ հաշտուիլ եղածներուն մէջ ընտրութիւն մ'ընելու քան զեռ չյայտնուած ակնկալութիւններ ունենալու: Ու գեղեցիկ գրականութիւնը, գրականութիւնը այնքան ջերմապէս պահանջուած, ընդհուպ պիտի բարձրանայ ինքնին ու յայտնուի՝ ինչպէս պանթոնի մը ճակատը՝ շքեղ ու ամբողջացած: Եւ միջոցները ունենալու համար զօրաւոր պատմութիւն մը գիտութեան ու գրականութեան ամէն ճիւղերուն մէջ, շատ ալ դժուար չէ: Պարզապէս թոյլ պէտք չէ տրուի պարբերականներուն ու օրաթերթերուն մէջ գրողներուն՝ որոնք ուրիշ բան չեն ըներ, բայց եթէ միշտ սկսիլ, կամ երբէք չեն սկսիլ աստիճանի մը մէջ ուր հանճարոյ կայծ մը փայլի: Հարկ է որ միտք մը տիրէ ամէն օրաթերթի ու պարբերականի մէջ: Այս միտքը պէտք է որ հոն կազմէ աւանդութիւն մը, պատմութիւն մը, կեանք մը մեծ ու զանազանեալ:

Ասով իր շուրջը ստեղծուող հասարակութեան ու թերթին միջև տեսակ մը ընտանութիւն կը մտնէ: Ու ընթերցողը պիտի գտնէ իր վարժած ու նախընտրած հեղինակը, հոն, այս ինչ էջին վրայ, այս ինչ կարմրադեղին տակ, և մէկ երկու քառորդ ժամու չափ, հաճելի կամ օգտակար խօսակցութիւն մը պիտի ունենայ հետը, այժմէութեան նիւթի մը կամ հին զբոսեցուցիչ ու հրահանգիչ խնդրի մը շուրջը:

Ու գրականութիւնը այն ատեն գեղեցիկ պիտի երևի, և զայն պիտի գտնեն արժող բան մը երբ կատարելութիւնն ու նենայ մանաւանդ կեանքին մէջ հաճոյք մը կամ իմաստ մը դնելու:

Լա գրականութիւնը միշտ ի ծաղկի է ժամանակին ու անձին համար:

ԵՍ ՊԻՏ' ԵՐԹԱՄ ՊԻՇԵՐԻՆ ՄԷՋ

Ես պիտ' երթամ գիշերին մէջ
Երբոր ամէն ինչ քուն ըլլայ.
Պիտ' երթամ բաց դաշտին մէջէ
Ատղերուն տակ, և պիտ' անոնք
Լքեն ծանօթ ձայնը, ուրիշ
Եւ հեռաւոր օրերու ձայնն.
Անոնց համար պիտի գրտնեմ
Մոռցուած խօսքերն ու մըռունչներն
Ու կրակն ու թափն երիտասարդ
Առուգութեան: Անոնք լուռուռ
Պիտ' ունկընդդն, կ'ունկընդդն
Ինչպէս անցած այն ժամանակն,
Եւ չըտեսնեն պիտի դէմքիս
Դաւուկն... ամէն ինչ, ամէն ինչ
Անոնց համար պիտի ըլլայ
Ինչպէս երբեմն: Իսկ հոգւոյ մէջ
Ի՞նչ պատահի պիտի արդեօք:

Թարգմ. Հ. Ա. ՂԱԳԿԵԱՆ

Վիկտորիա Աղանդր

